

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПЕРЕМІЩЕННЯ ВАНТАЖУ В МІЖНАРОДНОМУ СПОЛУЧЕННІ ЗА РАХУНОК ОПТИМІЗАЦІЇ МИТНИХ ОПЕРАЦІЙ НА МИТНОМУ ПУНКТІ ПРОПУСКУ

Макарова О.О., здобувач

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Процес європейської інтеграції України ставить перед державою низку актуальних завдань [1]. Розв'язання пріоритетних завдань зовнішньоекономічної стратегії щодо приближення до світових стандартів та критеріїв оптимальних параметрів відкритості й прозорості вітчизняної економіки, інтегрування України у світовий економічний простір, поглиблення її співпраці з іншими державами пов'язане із відповідними транспортними забезпеченням, покращення якості та прискорення процесу вантажопереробки в пунктах пропуску на державному кордоні [2].

Розвиток митної служби України в умовах перетворень, що відбуваються у світовому суспільстві, потребує створення багатофункціональної, конкурентоспроможної, ефективно керованої структури відповідно до найбільш сучасних моделей митниць світу. В системах доставки вантажів у міжнародному сполученні все частіше застосовуються логістичні принципи роботи. При цьому важливу роль грає ефективна взаємодія усіх ланок логістичних ланцюгів, в число яких входить й процес митної переробки вантажів. Підвищення конкуренції на ринку вантажних міжнародних перевезень обумовило необхідність виділення процесу митної переробки вантажів у окрему ланку логістичного ланцюга доставки вантажів [3].

Над проблемою визначення шляхів удосконалення та скорочення часу на виконання технологічних операцій та митних процедур з вантажем працював такий вчений як Кравчук С.С. [4]. У своїй роботі він дослідив послідовність технологічних операцій та митних процедур з вантажем, а також провів аналіз статистичних даних надходження експортно-імпортного вантажопотоку, часу на виконання початково-кінцевих операцій та тривалості виконання митних процедур в митниці призначення (відправлення). Об'єктом даної роботи виступає процес митної переробки вантажів, що являє собою сукупність процесів реалізації митних режимів, зв'язаних з фізичним переміщенням зовнішньоторговельних вантажів через митний кордон.

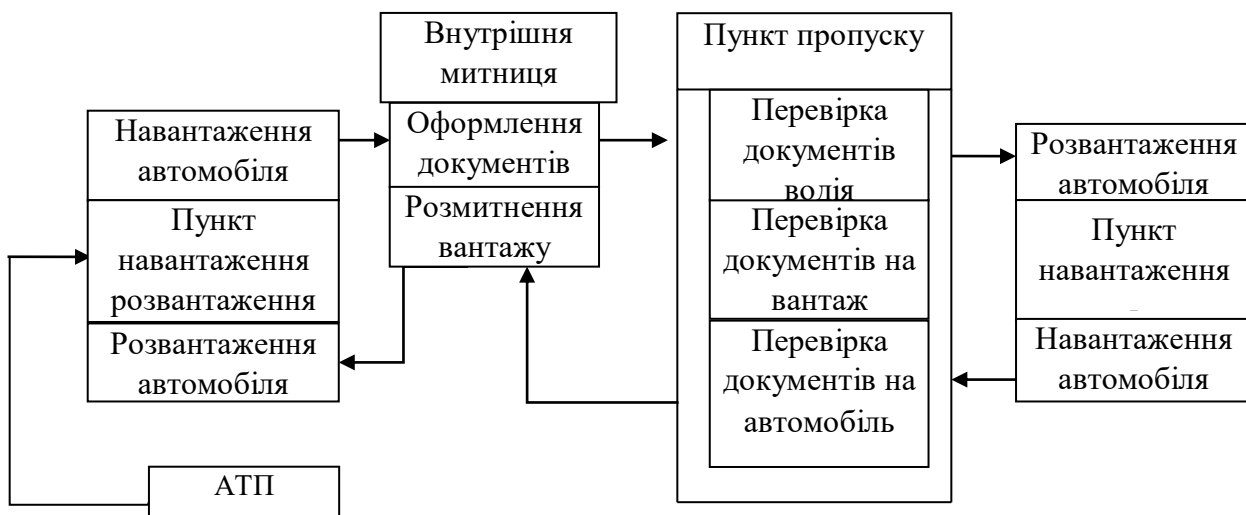

Рисунок 1 – Схема логістичного ланцюга доставки вантажів у міжнародному сполученні

В часовому розрізі виділяють три групи транспортних операцій: що передують зовнішньоторговій угоді; що з'являються в процесі її реалізації; операції після завершення угоди.

Важливими показниками при доставці вантажів у міжнародному сполученні виступають годинні показники по кожній групі операцій, які безпосередньо впливають на загальний час доставки продукції від виробника до споживача. Для прикладу розглянемо структурно-логічну схему процесу митної переробки вантажів (рис.2).

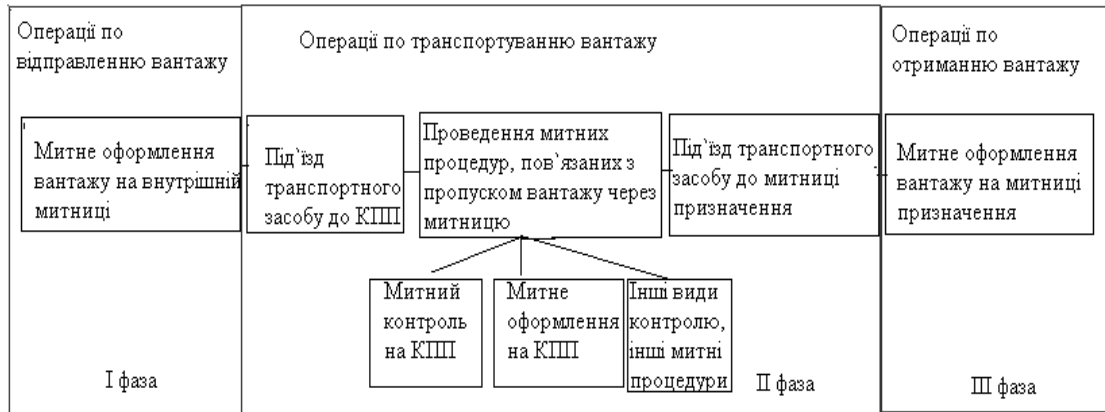

Рисунок 2 – Фазова технологічна схема процесу митної переробки вантажів

На даному рисунку процес митної переробки вантажів наведено як сукупність взаємопов'язаних фаз. Взаємодія цих фаз повинна забезпечувати високу якість технологічного обслуговування та при встановленому ступені надійності забезпечувати мінімальний час затримок в кожній фазі та мінімальний час переробки вантажів на митниці. Умовою ефективною митної переробки вантажів виступає мінімізація часу, витраченого на митну переробку вантажів

$$T_{mn} = \sum_{i=1}^m T_{mni} \rightarrow \min, \quad (1)$$

де T_{mni} – час на митну переробку вантажів в i -ій фазі, год.; m – кількість фаз. Час митної переробки вантажів в i -ій фазі визначається за наступною залежністю

$$T_{cp} = \sum_{j=1}^n T_{ocj} \cdot \delta_{ocj} + T_{virj} \cdot \delta_{virj}, \quad (2)$$

де T_{ocj} - час на очікування виконання j -ої технологічної операції щодо митної переробки вантажів у i -ій фазі, год; T_{virj} - час на виконання j -ої технологічної операції щодо митної переробки вантажів у i -ій фазі, год.; N - кількість операцій, які виконуються у фазі або кількість очікувань виконання операцій; δ_{ocj} - вірогідність очікування j -ої технологічної операції щодо митної переробки вантажів у i -ій фазі; δ_{virj} - вірогідність виконання j -ої технологічної операції щодо митної переробки вантажів у i -ій фазі.

Встановлено, що очікування виникають внаслідок нерівномірності процесу роботи контрольного пункту пропуску через державний кордон України та нерівномірним розподілом вантажопотоку по митних зонах прикордонної митниці, що обумовлено наявністю черг на

контрольних пунктах, обмеженою пропускною здатністю пунктів пропуску, недостатньою кількістю співробітників та технічних засобів митного контролю і зв'язку. Тому необхідно визначити аналітично час на виконання митних процедур за різними видами митних режимів.

При митній переробці вантажів поряд з виконанням технологічних операцій (виробничих) виникає ряд міжопераційних простоїв, які пов'язані з очікуванням початку виконання операцій за різних умов та обставин.

Таким чином час на очікування виконання j -ої технологічної операції щодо митної переробки вантажів у i -ій фазі можливо записати у наступному вигляді:

$$T_{оч} = t_{оч}^{внм} + t_{оч}^{нКПП} + t_{оч}^{мпроц} + t_{оч}^{мпр}, \quad (3)$$

де $t_{оч}^{внм}$ - час очікування митного оформлення на внутрішній митниці, год; $t_{оч}^{нКПП}$ - час очікування транспортних засобів в черзі при під'їзді до КПП, год; $t_{оч}^{мпроц}$ - час очікування митних процедур на КПП (митний контроль, митне оформлення та інші митні процедури), год; $t_{оч}^{мпр}$ - час очікування на розмитнення вантажу на митниці призначення, год.

Відповідно час на виконання j -ої технологічної операції щодо митної переробки вантажів у i -ій фазі пропонується визначати по формулі

$$T_{вир} = T_{н-р} + T^{внм} + T^{нКПП} + T_{заг}^{мпроц} + T^{нмпр} + T^{мпр}, \quad (4)$$

де $T_{н-р}$ - час на виконання навантажувально - розвантажувальної роботи, $T^{внм}$ - час на виконання митного оформлення на внутрішній митниці, год; $T^{нКПП}$ - час на під'їзд до КПП транспортних засобів, год; $T_{заг}^{мпроц}$ - час на проведення митних процедур на КПП (митний контроль, митне оформлення та ін.), год; $T^{нмпр}$ - час на під'їзд транспортного засобу до митниці призначення, год; $T^{мпр}$ - час на розмитнення вантажу на митниці призначення, год.

Література

1. Пономарьова Н.В., Столяр Т.В. Аналіз логістичної організації процесу митної переробки вантажів. *Вестн. Харьк. нац. Автомоб.-дор. Ун-та: Сб.науч.тр.* 2008. Вып.41. С.119-122.
2. Пасічник А.М., Мальнов В.С. Удосконалення системи контролю та управління переміщенням транспортних засобів і вантажів. *Вісник Академії митної служби України.* 2008. №2. С. 60-65.
3. Пасічник А.М., Мальнов В.С. Удосконалення системи перевезень товарів під митним контролем з урахуванням економічної безпеки держави. *Вісник Академії митної служби України.* 2008. №4. С. 53-58.
4. Стояновський О.О., Терещенко М. В. Методика моделювання транспортного комплексу. *Вісник Академії митної служби України. Дніпропетровськ : Академія митної служби України.* 2008. №3. С. 78-84.